

1|2020

KTL

TIEDOTTAA

Sisällys

Pääkirjoitus	3
Puheenjohtajan palsta	4
KTL ry:n koulutus- ja neuvottelupäivät	5
Juttusarja työhyvinvoinnista alkaa	6
KTL Kymen yhdistyksen hallitus	8
Kouvola työkaluina jatkossa pienempi kukkaro, vatupassi ja kompassi	9
Oulun Seudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry:n hallitus 2020	10
Oulun Seudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry:n pikkujoulua vietettiin Teatteri Riossa	11
Siun Sote	12
Vaihdoin vapaalle, kiitos kaikille menneestä	14
Joukkoliikenteen suunnittelua, kilpailutusta, valvontaa	17
On vain yks Tyks	20
Varsinais-Suomen KTL ry	24
KTK:n uusi jäsenihteeri esittäytyy	25
Paikkakuntavisa	25
Ilmoitukset ja vuosikokouskutsut	26

KTL
TIEDOTTAA

1 | 2020

Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry
Vilhonvuorenkatu 5 B 34
00500 HELSINKI

Puheenjohtaja Timo Mattila
Puhelin: 050 359 1539
Sähköposti: tjmattila61@gmail.com

Varapuheenjohtaja Eva-Lisa Karlsson
Puhelin: 050 559 1457
Sähköposti: eva-lisa.karlsson@hel.fi

Sihteeri, Jari Lehdonkivi
Puhelin: 050 438 1742
040 555 8578
Sähköposti: jari.lehdonkivi@tyks.fi
ktl.jle@gmail.com

KTL tiedottaa –lehden ilmestymisajat 2020:

Aineistonjätö	Ilmestyy
nro 1 4.2.2020	maaliskuu
nro 2 19.5.2020	kesäkuu
nro 3 2.9.2020	lokakuu
nro 4 17.11.2020	joulukuu

KTL tiedottaa –lehden toimitus:
Päätoimittaja
Eva-Lisa Karlsson
Sähköposti: [eva-lisa.karlsson\(at\)hel.fi](mailto:eva-lisa.karlsson(at)hel.fi)

Toimitus ja taitto
Savion Kirjapaino Oy

Painosmäärä: n. 3 000 kpl

Painopaikka: Savion Kirjapaino Oy

Kansikuvat:
Eva-Lisa Karlsson / Pixabay

Pääkirjoitus

PÄÄTOIMITTAJA EVA-LISA KARLSSON

Jos tämä lehti näyttää jotenkin erilaiselta tai linjasta poikkeavalta, se voi olla totta. Tämä on ensimmäinen alusta asti toimittamani lehti. Päätoimittajan ja toimittajan tehtävät ovat minulle henkilökohtaisesti uutta. Kirjoittanut kyllä olen läpi työurani, tosin tuotantoni on muodostunut lähes kokonaan puisevan ikävystyttävistä ja pölisevän byrokraattisista viranomaislausunnoista ja kimuranteista sopimuksista, joiden kieliasu ei juuri vapaaehtoisesti lukemaan houkuttele. Tunnistan löytäneeni itseni melkoisen kehityshaasteen ääreltä. Uutena toimijana, haluan kehittää lehteä teitä lukijoita kuunnellen. Parhaiten se onnistuu, kun te lukijat kerrotte suoraan minulle, millaisena te haluatte lehtenne ja mitä sisältöä te lehdeltänne odotatte.

KTL tiedottaa –lehden tulevaisuudesta on käyty keskustelua niin kauan kuin muistan. Liitto on tehnyt jäsenkyselyjä lehden sisällöstä ja ulkoasusta sekä julkaisutavasta. Yhä paperilehti sinnittelee, vaikkakin paineet sen korvaamisesta tai sen rinnalla julkaistavasta nettijulkaisusta kasvavat. Itse olen huomaamattani siirtynyt lukemaan päivälehteä nettiversiona. Sillä on puolensa. Arvostan sisällön ajantasaisuutta ja moniulotteisuutta, jonka verkkojulkaiseminen mahdollistaa. Mutta, täytyy tunnustaa, viikonloppuisin aamukahvilla on seurassani silti vanha kunnon paperiversio, jonka selaan kaikessa rauhassa kannesta kanteen. Mielestäni molempia

tarvitaan. Ne täydentävät toisiaan sisällöllisesti ja tavoittavat yhdessä laajemmin lukijakunnan. Samalla tavoin myös KTL:n viestinnässä on syytä tunnistaa ja erottaa toisistaan asiat, jotka vaativat pikaista ja ajantasaista viestintää sekä asiat, joiden merkittävyyteen ei viestinnän ajoituksella ole määräävää merkitystä ja löytää kummallekin paras mahdollinen ja tarkoituksenmukaisin viestintäkanava.

KTL tiedottaa –lehti on nojannut vahvasti paikallisesti tuotettuun sisältöön, niin tämäkin numero. Kiitos tästä lehdestä kuuluukin teille kaikille lehteen materiaalia toimittaneille!

Tammikuussa tuotin ensimmäisen KTL:n seminaarini. Kokeumus on opettanut, että onnistuneen seminaarista tekee ennen kaikkea siihen osallistuvat ihmiset. Silloin kun aihe on kiinnostava ja ohjelma vuorovaikutukseen kannustava, saadaan parhaimmillaan innokasta keskustelua ja aktiivista osallistumista yhteiseen pohdintaan. Monesti seminaarit jäävät kuitenkin irrallisiksi tapahtumiksi, eikä niissä pohdittuihin asioihin enää tapahtuman jälkeen palata. Osallistujilta saamani spontaani palaute vahvisti omaa käsitystäni, tällä kertaa esillä olleita asioita ei haudata, vaan aiheiden käsittelyä tullaan jatkamaan. Sopimusneuvottelujen käännteistä tullaan tekemään juttua jatkossakin ja työhyvinvoinnista käynnistyy tässä lehdessä kokonainen juttusarja.

Puheenjohtajan palsta

PUHEENJOHTAJA TIMO MATTILA

Vuosi ja vuosikymmen on vaihtunut. 1920 -lukua sanottiin iloiseksi vuosikymmeneksi. Saa nähdä, voidaanko 2020-lukua sanoa myöskin iloiseksi vuosikymmeneksi.

Tätä kirjoittaessani talventuntua on ilmassa. Jyväskyläänkin on satanut valkoinen lumipeite ja pakkasta on muutama aste. Toivottavasti lumi pysyy maassa ja pakkasjakso jatkuu voidaksemme nauttia talven riemuista. Talven riemuihin kuuluu pilkkiretket ja nyt talven viimein tultua, olen päässyt olen päässyt verestämään pilkkitaitoja järvelle. Jäätä oli 10-20 cm, joten ei tarvinnut veneellä lähteä pilkkimään. Tosin Päijänne on vielä avoinna. Jäällä liikuessa tulee tietää vesistöt ja vesistöjen virtaukset, jotta jäällä voi turvallisesti liikkua.

Sopimusneuvottelu rintamalla tapahtuu

Työehtosopimukset päättyvät pikkujouluihin tai ovat jo päättyneet. Sopimusneuvotteluista on asteltiin vaikeita ja niin niissä on käynytkin. Neuvotteluja on käyty erialoilla pitkin kesää ja syksyä. Tiedotusvälineissä näkyvästi uutisoitu sopimusneuvottelukierros alkoi Postista, jossa työnantaja ilmoitti siirtävänsä 700 pakettilajittelijaa tytäryhtiönsä ja Teollisuusliiton työehtosopimuksen piiriin. Tämä oli lähtölaukaus Postin lakolle. Tukilakkoja järjestettiin monilla aloilla. Niillä viestittiin työnantajalle, ettei tulevaisuudessa sopimusneuvotteluissa anneta periksi. Postin lakon takia Suomen silloinen Antti Rinteen hallituskin joutui eroamaan. Oliko Postin jupakka syynä hallituksen vaihtumiseen. Saimme pikaisesti uuden ja tuoreen hallituksen. Myöhemmin saamme tietää, miten uusi hallitus toimii ja saako hallitus aikaan uusia ja tuoreita visioita. Postissa päästiin lopulta sopimukseen ja joulukortitkin löysivät koteihin tuomaan jouluiloa.

Työehtosopimus neuvottelut käyvät kiivaina, lakkovaroituksia annetaan ja työsuojelu määrätyin. Valtakunnansovittelija siirtää lakkojen alkamisia eteenpäin. Työnantajat pitävät kiky-tunteja pysyvinä, sopimuksiin kuuluvina osina, kun taas työntekijät ajattelevat niiden olleen kertaluontoinen palkan alennus. Kiky-tunnit hiertävät kaikissa neuvottelupöydissä. Kaikki työntekijät haluaisivat ne pois tai niistä pitäisi saada rahallinen korvaus. Ensimmäiset sopimukset on saatu neuvoteltua mm. teknologia teollisuudessa. Heillä poistuivat kiky-tunnit ja he saivat 3,3 % palkankorotukset 2 vuodelle.

KVTES, TES ja AVAINTA sopimukset ovat voimassa 31.3.2020 asti. Sopimukset irtisanotaan ennen niiden voimassa olon päättymistä. Sopimusneuvotteluista odotetaan hankalia. Kuntien verotulot pienenevät ja valtio pienentää valtionosuuksia. Verokorttiuudistus vaikuttaa osaltaan kuntien rahoitustilanteeseen. Kunnallisverossa vuoden 2019 ennakkoverojen kertymävajeeksi on uudistusten johdosta oletettu 600 milj. euroa. Vaikka kertymävaje korjaantuu vuoden 2019 kunnallisverojen osalta vuoden 2020 aikana, niin oletus on, että verovuoden 2020 ennakkoverot

kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakot vastaavasti alemmalle tasolle. Helsinki tekee ainoana suurista kunnista positiivisen tilinpäätöksen.

Monissa kunnissa on tulossa, käynnissä tai juuri päättynyt YT-neuvotteluja. Miten käy kuntasektorin palkkaneuvottelujen? Kunnat pyrkivät saamaan talouttansa kuntoon. Millaiset sopimukset saamme neuvoteltua kunnalliselle alalle. JUKO:n ja KTN:n neuvottelijoilla pitää kiirettä, jotta saisimme kevään aikana uudet työehtosopimukset voimaan. Työnantaja pyrkii myös kunta-alalla siirtämään työntekijöitä mm. osakeyhtiöissä halvempien työehtosopimusten piiriin. Näissä neuvotteluissa joudutaan esittämään toisinaan kovia otteita, jotta paikallisesti sovittuihin neuvottelutuloksiin ei tulisi suuria heikennyksiä. Aina ei pystytä kaikkia heikennyksiä korjaamaan. Toivottavasti saamme kevään kuluessa uuden sopimuksen, jossa olemme saaneet ainakin osan tavoitteistamme eteenpäin.

Kaikille ihania talvisia päiviä ja kaikki innolla reippailemaan ulos sateesta ja tuiskusta huolimatta. Toivotaan hiukan aurinkoa, pakkasta ja vähän valkoista lunta, niin kaikki piristyvät kevättä koti mentäessä.

KTL ry:n koulutus- ja neuvottelupäivät 18.1.–20.1.2020

Teksti: EVA-LISA KARLSSON | Kuva: JARI LEHDONKIVI

Puheenjohtaja Timo Mattilan avaussanat.

Työhyvinvointi puhututti seminaariin osallistujia.

Miten työhyvinvointia tehdään Riina Länsikallio.

Iris Vikman ohjeistaa Learning Cafeessa.

Neuvottelutilanteesta kertomassa Jari Järvi.

Pohdintaa KTKn ja KTLn toiminnan painopisteistä.

Perinteisesti tammikuun puoliväliin sijoituvan seminaarin ajankohtaisia aiheita olivat tällä kertaa työpaikoilla yhä enenemässä määrin puhuttava työhyvinvointi sekä työsuopimusneuvottelujen tilanne.

Puheenjohtaja nosti avaussanoissaan esiin neuvottelutilanteen poikkeukselliset käänteet.

Työhyvinvoinnista seminaarin osallistujia keskusteltiin pitkän uran työhyvinvoinnin edistämisen saralla tehnyt Riina Länsikallio.

Alustuspuheenvuoro otsikolla Miten työhyvinvointia tehdään? avasi työhyvinvointia yksilön sekä yhteisön ja työpaikan näkökulmista. Saimme perusteellisen tietoisuuden työhyvinvointiin liittyvästä sääntelystä ja eri toimijoiden tekemistä tutkimuksista. Lisäksi puheenvuorossa käsiteltiin yhteiskunnallista tilannetta erityisesti työelämän laadun sekä työelämän muutosten suhteen.

Koska työhyvinvointi on meille jokaiselle kuuluva asia, sekä yksilöinä että työelämän parannuksia ajavana ammattijärjestönä, kävimme alustuspuheenvuoron jälkeen pohdintaan yhdessä mitä työhyvinvointi tarkoittaa meille itse kullekin yksilöinä ja yhteisönä, työntekijänä ja luottamushenkilönä.

Pohdinta ryhmissä oli vilkasta ja tuloksena syntyi hyviä oivalluksia. Keskustelun vilkkaus ja jälkipohdinnan määrä viestivät asian

merkittävyydestä sekä siihen liittyvistä haasteista monella työpaikalla.

Koska seminaariin osallistui vain murto-osa jäsenistöstämme, jatkamme aiheen parissa KTL tiedottaa –lehdessä Riina Länsikallion juttusarjalla. Näin tavoitamme tärkeällä asialla koko jäsenistömme.

Seminaarin toisena päivänä ilmapiiirin sähköisti KTK ry:n toimialajohtaja Jari Järvi.

Mielenkiintoisessa puheenvuorossaan Jari Järvi kertoi JUKO:n valmistautumisesta edessä oleviin neuvotteluihin.

JUKO on luonut yhteisen uudistetun työtaisteluoheiston miettimällä mitkä ovat kaikille jukolaisille sopimusektoreille olennaisia kynnyskysymyksiä, mistä on mahdollista neuvotella ja mistä ei sekä viestinnän pelisäännöt. Saimme selvityksen JUKO:n asettamista sopimuskautta ja palkkaratkaisua koskevista, ja edellisen päivän antia täydentäen työelämän laatua parantavista tavoitteista.

Kikykin tuli mainituksi otsikolla ”Ei koskaan enää”.

JUKO:n lähtökohtana on, että lomarahaleikkausten aika päättyy tänä vuonna, eikä niitä enää tule. Julkisen sektorin henkilöstö on tukenut viennin kustannuskilpailukykyä jo riittävästi. Kiky-tuntien osalta kilpajuoksu on alkanut, muut alat seuraavat

viennin päänavauksia. Neuvotteluissa tulee pohdittavaksi poistosta mahdollisesti esitettävä hinta sekä muut työaikatavoitteet.

Yleisellä tasolla Jari Järvi totesi neuvottelu-suhteiden Kuntatyönantajaan olevan kunnossa. Neuvottelujen kannalta positiivisia seikkoja ovat mm. työnantajissa herännyt kiinnostus työssäjaksamisen ja työhyvinvoinnin työn tuottavuuteen kohdentuviin vaikutuksiin sekä kuntien ja koko julkisen sektorin henkilöstön arvostuksen kasvu yhteiskunnallisessa keskustelussa. Meidän kannaltamme on hyvä, jos tunnustetaan, etteivät kuntien lakisääteiset palvelut toteudu ilman henkilöstöä.

Toisaalta neuvottelutilanteessa on tunnistettava kuntatalouden näkymät. Parhailaan on käynnissä tai käynnistymässä varsinainen YT-neuvottelujen suma. Neuvottelutilanteeseen vaikuttaa myös sote –tilanne, jossa yksityiskohdat ovat edelleen auki.

KTK:n ja KTL:n tulevaa toimintaa pohdittiin jälleen ryhmissä. Seminaarin osallistujilta pyydettiin näkemyksiä KTK:n ja KTL:n ydintehtävistä ja tulevaisuuden painopistealueista, mitä asioita KTK:n ja KTL:n tulisi tehdä yhdessä ja mitä erikseen ja mitä muuta toiminnassa tulisi huomioida? Ryhmätöiden tuloksia tullaan käsittelemään ja hyödyntämään sekä KTK:ssa että KTL:ssä.

Juttusarja työhyvinvoinnista alkaa!

Teksti: RIINA LÄNSIKALLIO

Miten työhyvinvointia tehdään?

Mistä oikeastaan on kyse: humpasta, hömpästä vai mindfulnessista - vai jostain ihan muusta?

Työhyvinvoinnista puhuttaessa tai sitä tavoiteltaessa työpaikoilla kiinnittyy huomio usein asioihin, jotka eivät perustu tutkimukseen.

Mitkä asiat ovat siis tärkeitä jokaisen työntekijän ja esimiehen kannalta työhyvinvointia kehitettäessä? Mitä työhyvinvointi on, mistä se muodostuu, ja miten siihen voi vaikuttaa parhaiten työntekijänä, esimiehenä, johtajana, työnantajana. Mitkä työhyvinvoinnin asiat ovat juuri meille KTL:n jäseninä tärkeitä ja mitä tutkimuksissa on havaittu? Mitkä olisivat parhaita keinoja parantaa työhyvinvointia?

Tässä juttusarjan ensimmäisessä osassa määrittelemme, mitä työkyky ja työhyvinvointi ovat, ja pohdimme, miten tavoitella hyvinvointia, tervettä ja turvallista työtä sekä työpaikkaa.

Työkyky tarkoittaa terveyttä työssä

Ihminen terveys ja toimintakyky ovat työkyvyn perusta. Hyvistä elintavoista tärkeimmät ovat riittävä lepo ja uni, terveellinen ravinto ja säännöllinen liikunta, sekä päihteettömyys tai enintään kohtuullinen käyttö. Nämä kaikki vaikuttavat aivojen hyvinvointiin. Entistä hektisimmissä, monimutkaisemmissa ja toisaalta itsenäisemmissä työtehtävissä toimiminen edellyttää kykyä levätä ja palautua. Mielen hyvinvointi ja taito hallita stressiä sekä muutoksia korostuvat. Yli- ja alikuormitustilanteet, ja vaikeat tilanteet esimerkiksi asiakkaiden kanssa aiheuttavat stressiä. Muutoksia työhön tulee kiihtyvällä tahdilla lisää. Hyvät perhe- ja ystävyssuhteet ylläpitävät terveyttä. Mielekäs tekeminen, mielekäs työ ja tarkoitus on myös jokaiselle tärkeää.

Työkyky kuvaa toimintakyvyn ja terveyden suhdetta työhön. Työterveyslaitoksen tutkimukseen perustuva Työkykytalo avaa hienolla tavalla sitä, mistä elementeistä työkyky muodostuu. Työkykyyn meillä jokaisella vaikuttavat osaaminen, arvot, asenteet ja motivaatio, johtaminen, työyhteisö ja työolot. Talossa kerrokset tukevat toisiaan. Jos joku kerroksista ei ole kunnossa, vaikuttaa se muihin. Toimintaympäristö, perhe ja ystävyssuhteet ja niiden verkostot vaikuttavat myös työkykyyn.

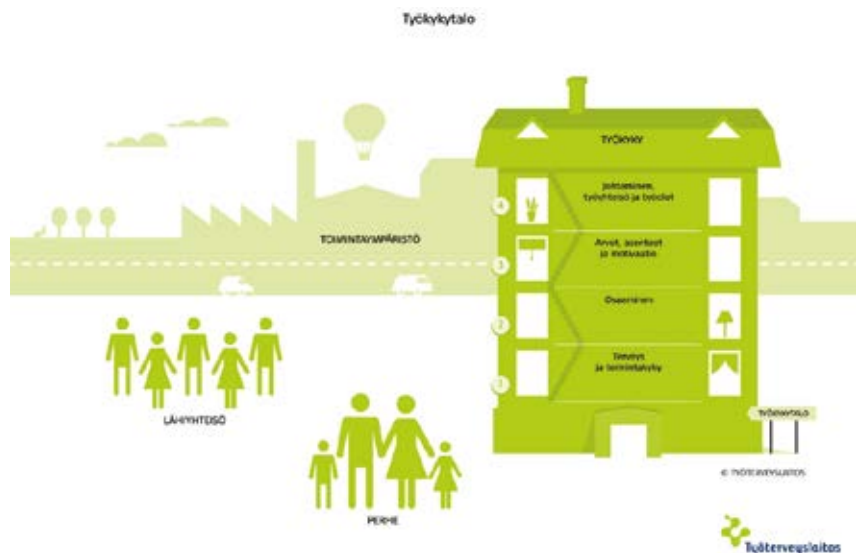
Osaamisen merkitys työkyvyn kannalta tulee jatkossa vain korostumaan. Työn murros eli työn digitalisoituminen ja robotisaatio aiheuttavat väistämättä jatkuvan tarpeen oppia uutta. Elinikäinen oppiminen on tullut jäädäkseen työelämään.

Omat arvot, asenne ja motivaatio työhön vaikuttavat työkykyyn erityisesti pitkässä juoksussa. Hyvä motivaatio työn tekemiseen tuottaa poikkeuksetta hyvää tulosta. Ulkoa annetut tavoitteet, ilman työpaikalla käytyä dialogia ja ymmärryksen syntymistä, turhauttavat ja aikaansaavat negatiivisen asenteen työtä kohtaan. Työ on tärkeää kokea merkitykselliseksi. Työ imee silloin mukaansa. Kokemus siitä, että oma työni on osa isompaa, tärkeää kokonaisuutta, vaikuttaa työn laatuun. Jos kokemus on hyvä, pyrkii jokainen parhaimpaansa, mikä auttaa muita työyhteisössä samantasoiseen suoritukseen. Tärkeää on myös huomata, että jos työn ja työnantajan tavoitteissa ja omissa arvoissa on ristiriitaa, se vaikeuttaa työn tekemistä vähintään pidemmällä aikavälillä.

Johtaminen, työyhteisö ja työolot osoittavat työpaikalla, miten johtaminen työn arjessa ja käytännössä toteutuu. Johtamisen oikeudenmukaisuus vaikuttaa työkykyyn merkittävästi. Tärkeää on oivaltaa, että jokainen työntekijä, esimies ja johtaja on myös aina osa työyhteisöä, jolloin vastuu työn tuloksista on jokaisella työyhteisön jäsenellä. Työolot, työvälineiden ja tilojen toimivuus ja tarkoitus suhteessa työhön tulee olla sujuvaa ja tarkoituksenmukaista.

Työterveyslaitos on määritellyt työhyvinvoinnin seuraavasti: *Työhyvinvointi tarkoittaa turvallista, terveellistä ja tuottavaa työtä, jota ammattitaitoiset työntekijät ja työyhteisöt tekevät hyvin johdetussa organisaatiossa. Työntekijät ja työyhteisöt kokevat työnsä mielekkäiksi ja palkitseviksi, ja heidän mielestään työ tukee heidän elämänhallintaansa.*

Määritelmässä viitataan kaikkiin työkykytalon kerroksiin.

Lainsäädännössä veloitteita parantaa terveyttä ja turvallisuutta sekä työkykyä työssä

Yhteiskunta ohjaa työpaikkoja normeihin terveyden ja turvallisuuden parantamisessa sekä työkyvyn ylläpitämisessä ja työyhteisön tilan seurannassa. Työturvallisuuslaki velvoittaa työnantajaa selvittämään työn haitat (mukaan lukien kuormitustekijät) ja vaarat, sekä arvioimaan niiden terveydellistä merkitystä. Selvitystavasta sovitaan yhteistoiminnassa. Arvioinnissa työnantaja on velvollinen ottamaan huomioon työterveyshuollon tekemät työpaikkakäynnit ja -selvitykset, sekä asiantuntemuksen. Työnantajan on selvityksen perusteella suunnitelmallisesti edistettävä terveellisyyttä ja turvallisuutta työssä sekä ylläpidettävä työntekijöiden työkykyä. Tavoitteita ja toimenpiteitä tulee käsitellä yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa.

Työnantajalla on myös yleinen työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden huolehtimisvelvoite työssä. Työnantajan on

otettava huomioon yksilölliset seikat, myös työtä suunniteltaessa ja mitoitettaessa. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun työkyky on todettu riittävän vain osittain työhön. Johtamisessa on tärkeää ottaa huomioon töiden suunnittelussa ja mitoittamisessa tämä velvoite.

Työntekijällä on myös veloitteensa työn toteuttamisessa annettujen määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Työntekijän on ammattitaitonsa mukaisesti tehtävä työnsä turvallisesti, aiheuttamatta vaaraa muille. Työntekijän tulee ilmoittaa haittaa ja vaaraa aiheuttavista vioista ja puutteellisuuksista esimiehelleen ja työsuojeluvaltuutetulle, sekä vältettävä muihin kohdentuvaa häirintää ja epäasiallista kohtelua.

Työterveyshuollon on arvioitava työn kuormitustekijöitä ja altisteita, sekä annettava työnantajalle ja työntekijälle neuvoja ja ohjeita työkyvyn ylläpitämiseksi. Työterveyshuolto tekee myös kuormittavuusarviointoja. Työterveyshuollon laajuudesta päätettäessä tai sitä muutettaessa on työnantajan käsiteltävä asia yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa.

10 VINKKIÄ TERVEYTEEN

Nuku riittävästi. Auta nukahtamista lukemalla tai muulla itsellesi mielekkäällä, rauhallisella tekemisellä.

Syö terveellisesti. Ravinnon määrä, laatu ja säännöllinen ruokarytmi ovat tärkeitä joka päivä.

Käytä vain kohtuullisesti alkoholia. Älä käytä huumausaineita.

Älä tupakoi tai käytä nuuskaa. Jo tupakan vähentämisellä on positiivisia terveysvaikutuksia.

Liiku vähintään puoli tuntia päivässä.

Anna itsellesi aikaa palautua stressaavista asioista ja muutostilanteissa.

Ole kärsivällinen. Jokaisella on joskus vaikeita tilanteita ja ongelmia, joita on hankala ratkaista.

Vaali perhe- ja ystävyssuhteita. Anna läheillesi aikaa keskustella kanssasi.

Käytä työterveyshuollon palveluja mieluummin ajoissa kuin liian myöhään.

Suunnittele loma-ajat.

Pohdi, mikä on juuri sinulle tärkeää ja mieti, miten siihen pääset.

KTL Kymen yhdistyksen hallitus

Kuvat: ANNE REPO JA MINNA VANHALA

Kymen yhdistyksen edustajat koulutus- ja neuvottelupäivillä 18.1.2020

KTL Kymen yhdistys ry:n puheenjohtaja Anne Repo

Hallitus pitämässä kokousta 29.1.2020 Kotkassa
Kuvassa (vas.) Heikki Valjakka, Ulla Kuitunen, Sari Yrjölä, Marja Priha-Ahomies, Minna Vanhala ja Margit Paakala

Kouvolan työkaluina jatkossa pienempi kukkaro, vatupassi ja kompassi

Teksti PIRKKO TOROPAINEN

Kouvolassa vuosikymmen 2020 aloitetaan niukuudella, tasapainottelulla ja muutoksilla niin palveluihin kuin organisaatioihin. Kouvolan kaupunki tavoittelee säästöjä henkilöstömenojen vähennyksellä ja lomautuksilla sekä palveluverkkomuutoksilla ja omaisuuden myynnillä. Näiden suunnitelmien tulee toteutua ja se vaatii sitoutumista kaikilta osapuolilta. Tämän tavoitteen lisäksi pohditaan eri ohjausryhmissä jo uusia sopeuttamistoimenpiteitä. Paljon muutoksia, pienessä ajassa ja lisää on edelleen tulossa.

Kouvolan erityisominaisuus on iso pinta-ala ja 10 taajamaa. Asukkailla on omat odotuksensa ja näkemyksensä palvelujen tarpeesta ja toteutuksesta. Kymmenessä vuodessa veronmaksajien määrä on vähentynyt ja myös yhteisöverot laskeneet. Tähän pitää pystyä palveluilla vastaamaan niin, että asukkaita olisi meillä vielä jatkossakin.

Tämä niukuuden suunta on toki tiedostettu ja tähän mennessä on jouduttu tekemään monia isojakin säästötoimenpiteitä. Ne eivät ole riittäneet, koska ei ole ollut rohkeutta muuttaa varsinaisia rakenteita pysyvästi. Kaikki tämä muutos vaatii palvelujen tuottamisessa ja rakennusten ylläpidossa monenlaista suunnittelua, ennakointia ja luopumista, mutta ennen kaikkea tekemistä eri tavalla kuin ennen.

Muutos on ollut jo pitkään jatkuvaa

Monissa yksiköissä työtehtävien rajapinnat ovat menneet jälleen uusiksi. Pitää olla valmis menemään taas kerran mukavusalueen ulkopuolelle. Pitää opetella asioita, mitkä eivät kuulu omaan perustehtävään, sillä yksikön ja palvelujen pitää toimia sujuvasti.

Tämä edellyttää hyvää tukea esimieheltä, mutta myös oman yksikön ja tiimin välistä avointa ja kannustavaa yhteishenkeä. Tämän kolikon toisena puolella osaamisemme kasvaa ja siitä on jatkossa etua.

Puhtaus- ja kiinteistönhoitopalvelujen sisältöä päivitetään ja toimintaa tuetaan

Kouvolassa puhtaus- ja kiinteistönhoitopalvelut sisältyvät tilavuokraan. Näihin palveluihin on käytettävissä entistä vähemmän resursseja. Olemme päivittäneet palvelukuvauksia ja harventaneet siivouksia. Toisen asteen opetustiloja on jo useamman vuoden siivottu joka toinen päivä. Viime vuonna siirryimme pienten alakoulujen tilojen siivouksessa samaan rytmiin. Myös liikunta- ja kulttuuripalvelujen kohteissa on tehty siivouskertoihin harvennuksia. Tämä edellyttää niin tilapalveluilta kuin tukipalveluiltakin aktiivista tiedottamista ja vuorovaikutusta asiakkaiden kanssa. Terveystieteiden ja muiden sote-kiinteistöjen sekä päiväkotien kohdalla siivoustaso ja -kertaisuudet on pyritty tähän saakka pitämään ennallaan.

Resurssien vähenemisen myötä sijais-ten määrärahoja on leikattu tuntuvasti. Puhtauspalvelujen tiimityöllä on saavutettu erittäin hyviä tuloksia. Tiimi sitoutuu alueensa kohteisiin ja sitä kautta tilat sekä asiakkaat tulevat tutuksi. Lyhyitä poissaoloja on pystytty paikkaamaan tiimin haltuunotolla ja asiakastytyytyväisyys on pysynyt toistaiseksi hyvänä. Tämä toimintamalli on toisille henkilöille helpompaa kuin toisille, mutta harjoittelulla sekin on lähtenyt tuloksellisesti toimimaan. Ammattitaitoisen henkilöstön kokemus on etu ja hyvä voimavaramme.

Asiakkaalla vastuu omasta tontista

Olemme ottaneet käyttöön asiakaspinnassa vastuunjakotaulukot. Niissä näkyy, mikä on tukipalvelujen vastuulla ja mistä asioista vastaa tilojen käyttäjät eli asiakkaamme. Tämä on ollut käytössä useamman vuoden, mutta sen maastouttaminen on vienyt aikaa ja alkaa pikkuhiljaa kantaa hedelmää.

Kiertotalous ja jätehuolto ovat yhteinen nimittäjä niin tukipalveluille kuin tilojen käyttäjille. Olemme jo pitkään laatineet myös asiakkaille tilatyyppejä ohjeita jätteen lajitteluun ja pakkaamiseen sekä kierrätykseen. Päiväkotijärjestelmä ja opetusmaailmassa on pyritty ottamaan myös kasvatuksellisuuden näkökulmat mukaan. Ohjeistukset ovat osa ympäristöohjelmaamme.

Siivottavuusoppailla on pyritty ohjaamaan asiakasta toimimaan niin, että siivous pystytään tekemään suunnitellusti tiloissa. Asiakkailla on tilojen vuokralaisina vastuu toimia yhteisten pelisääntöjen mukaan. Vuokralainen ei omista kiinteistöä, eikä määrittele myöskään siivoustasoa. Yhteistyössä sovitaan asioista ja tasapuolista palvelua annetaan läpi kaupunkiverkon.

Resurssien vähyys ohjaa vääjäämättä mahdollisuuteen tehdä asioita eri tavalla. Tasapainottelua puolestaan vaatii valinnat, mitä tehdään ja mitä jätetään tekemättä. Kompassia tarvitaan näyttämään suuntaa yhteisiin tavoitteisiin ja siihen parhaan reitin valintaan. Muutoksia on aina märehdittävä ja välillä kyseenalaistettavakin, jotta löytyisi se punainen lanka. Käännetään katseet ongelmasta ratkaisuihin, niin voimme selvittää paremmin muutosten tuulissa.

*Kirjoittaja toimii
puhtauspalvelukoordinaattorina
Kouvolan kaupungilla.*

Oulun Seudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry:n hallitus 2020

Syyskokous 10.9.2019

Syyskokouksessa 10.9.2019 valittiin **Paavo Virkkunen** uudeksi puheenjohtajaksi. Muut jäsenet hallituksessa v.2020 ovat **Aila Lamminkangas, Arja Pirkola, Seija Tuominen** ja **Hannele Gallenius**, varajäsen **Irmeli Kärenlampi**.

Jäsenmaksuihin ei ole tulossa korotuksia yhdistyksen osuuteen, mikä on 0,10 prosenttia koko jäsenmaksun osuudesta. Kattojäsenmaksu on sama kuin KTK:n katto. Siihen sisältyy KTK:n osuus ja KTL:n valtakunnallinen osuus, kokonaisjäsenmaksu on 1,30 prosenttia. Jäsenedut löytyy verkkosivulta: <https://www.ktk-ry.fi/jasenyys/jasen-edut/edunvalvonta/>

Käy katsomassa, mitä kaikkia monipuolisia etuja jäsenyyteen sisältyy.

Yhdistyksen jäsenten tehtävänimikkeistö on laaja, kuten koko KTL:ssä yleisesti.

Nimikkeistö on muuttunut vuosien varrella, uusia erilaisia nimikkeitä tulee jatkuvasti yhtiöittämisen ja tehtävien yhdistymisen johdosta.

Jäsenmäärä on laskenut viimevuosina muutamilla jäsenillä. Poistumaa on ollut eläköitymisen myötä. Vuosittain on kuitenkin tullut myös uusia jäseniä, jolloin jäsenmäärä ei vielä ole huolestuttavasti pudonnut.

Oulun Seudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset ry:n hallitus valitsi 27.1.2020 pidetyssä järjestäytymiskokouksessa toimihenkilöt seuraavasti: Varapuheenjohtajaksi valittiin Seija Tuominen, taloudenhoitajaksi Paavo Virkkunen, sihteeriksi sekä tiedotus- ja jäsensihteeriksi Aila Lamminkangas ja koulutus- ja virkistysihteeriksi Irmeli Kärenlampi.

Yhteystiedot

Puheenjohtaja, taloudenhoitaja

Paavo Virkkunen

paavo.virkkunen@oulunkaari.com

050 395 0345

Varapuheenjohtaja

Seija Tuominen

tuominen.seija@gmail.com

Sihteerit, tiedotus- ja jäsensihteerit

Aila Lamminkangas

aila.lamminkangas@gmail.com

044 552 2408

Koulutus- ja virkistysihteerit

Irmeli Kärenlampi

irmeli.karenlampi@gmail.com

0400 161 939

Oulun Seudun yhdistyksen pikkujoulua vietettiin 9.11.2019 Teatteri Riossa Drag Leidit Lavalla-esityksen tahdissa

Teksti ja kuvat: IRMELI KÄRENLAMPI, ARJA PIRKOLA JA SEIJA TUOMINEN

Kenties kuulo on jo heikentynyt tai valikoivaa sorttia. En nimittäin muista huomioineeni sanaa drag, kun ilmoitin lippuvarauksen Irmelille. No, seurahan on näissä piireissä kuitenkin tärkeintä. Teatteri oli täynnä hyväntuulisia juhlijoita ja meitä jäseniäkin oli paikalla 17. Pieni alkupala naposteltiin esitystä odotellessa. Kimaltaviin iltapukuihin ja korkkareihin sonnustautuneet leidit kiertelivät yleisön joukossa keventämässä tunnelmaa jo ennen esityksen alkua; hieno ele meille ennakkواسenteen omaaville.

Savun laskeuduttua saatiin kuunnella ikivihreitä lauluja todella taidokkaasti esitettyinä. Välispiikit ja kerronnat värittivät tunnelmaa, jonka tunki poski- ja vatsalihaksissa. Ei voi kuin ihmetellä, miten raavaat miehet pystyivät esiintymään ja pysyivät pystyssä ihanissa korkkareissaan koko esityksen ajan. Kylmät väreet kulkevat vieläkin, kun muistelee, kuinka hyviä laulajia esiintyjät olivat. Tipi tii, Hyvästi yö, Anna mulle tähtitaivas, Katson sineen taivaan, Tummat silmät ruskea tukka, Ei oo ei tuu, Tumma nainen ym. kappaleet oli sovitettu erinomaisesti. Väliajalla hörpästi kahvit/teet sacher-leivoksen kera.

Vierailevia tähtiä nähtiin lavalla myös, kuten Anita Hirvonen hittikappaleellaan De va kuggu det. Virve Rostin Sata salamaa salamoi meissä ikinuorissa edelleen. Kaija Koon esiintymisasut ovat hieman muuttuneet vuosikymmenten aikana, joten oli kiinnostavaa nähdä neljä kautta yhtä aikaa lavalla leidiä päällä. Ompelijalla on ollut melkoinen projekti yhdistää kaikki tilkut ja palaset kohdalleen; eipä käy kateeksi.

Pukujen vaihdot, peruukkien laitot, meikkien parantelut ja ne irtoripset! Minuuttipeliä ja silti kaikki toimi katsojille loistavasti.

Meikkitaiteilija **Aarni Mikkola** esitti leidi Marionia. Aarni meikkaa Marionia myös "ihan oikeasti". Leidi Paula Koivuniemeä esitti **Niko-Pekka Mäkinen**, hänet tunnetaan myös Toosa-TV:n esiintymisistä. **Mika Tepsa** vastaa Leidit lavalla-shown kokonaisuudesta ja esitti leidi Lea Lavenia. Hän opiskelee musiikkia ja opettaa samalla

laulua. Teatteritiedettä opiskeleva **Antti Taipale** esitti leidi Katri-Helenaa. Antti saa elantonsa drag-artistina taiteilijanimellä Sheila.

Esityksen käsikirjoituksesta vastasivat esiintyjät itse ja halusivat osoittaa kunnioitusta Katri-Helenan, Lean, Paulan ja Marionin uralle. Kapellimestari Mikko Mattila hoiti hommansa ja soitti musiikkia ilman minkäänlaista sekoilua. Näkemiin ja kiitos illasta- kädenpuristuksessa havaittiin ehkä pientä väsymistä, sormet olivat olleet todella kovilla.

Suosionosoituksista ei meinannut tulla loppua, joten esiintyjät ilmoittivat kättelevänsä kaikki vieraat ulko-ovella. Kättelykutsu sai meidät hyvälle tuulelle ja saimme antaa kiitokset sekä toivottaa hyvää joulua esiintyjille henkilökohtaisesti.

Kiitos jäsentemme puolesta ja erittäin hyvää vuoden 2020 loppua. Ammattiliittoon on järkevää kuulua, sillä yhteistyössä on voimaa.

Siun Sote

Teksti: JAANA RYHÄNEN | Kuvat: ANTTI PITKÄJÄRVI

Ympäristöterveydenhuolto kuuluu kuntien vanhimpien lakisääteisten tehtävien joukkoon. Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on ihmisten ja eläinten terveyden suojeleminen elinympäristössä vaikuttavilta haitallisilta tekijöiltä. Ympäristöterveys palvelee kuntalaisia ja toiminnanharjoittajia elintarvikevalvonnan, terveydensuojelun sekä eläinlääkintähuollon neuvonta- ja ilmoitusasioissa.

Nykymuotoinen ympäristöterveydenhuolto muotoutui Suomessa 1800-luvun lopulla, jolloin toiminnan keskeiset periaatteet luotiin. Lautakuntajärjestelmällä, kunnan palveluksessa olevilla tarkastajilla, mahdollisuudella antaa kieltoja ja määräyksiä, tiettyjen toimintojen ja tilojen luvanvaraisuudella sekä tarkastus- ja laboratoriotoiminnalla on jo siis 150-vuotiset perinteet.

Joensuussakin terveydenhuoltolautakunta laajensi tehtäväkenttäänsä elintarvikekaupan valvontaan ja vuonna 1922 aloitettiin leipomojen kärpäsjahti sekä kotipihojen rottajahti. Tehtäväkentän edelleen laajentuessa Joensuuhun palkattiin ensimmäinen terveydenhoidonkatsastaja, Johannes Piironen 1928. Piironen ensimmäisenä tehtävänä oli maidon- ja lihanjake-
lun asianmukaisuuden tarkastaminen. Piironen antoi huomautuksia mm. "jatkuva jätteiden säilytyksestä viereisellä palokujalla", "metsään kuopatuista eläinraadoista ja huolimattomasti haudatuista lehmänruhoista". Saipa eräs hallikauppias kiellon myydä uhkasakon uhalla "kynimättömiä lintuja ja nylkemättömiä metsäneläviä". Rottasotaa Piironen kävi joka kesä lähes

päivittäin. Poliisien kanssa yhteistyössä asennettiin Piironen itsensä tekemiä rottasyöttejä talojen ulkorakennuksiin. Lähde: Heikki Tarma, www.heikkitarma.fi

Johannes Piironen ehti opettaa Joensuun toista terveydenhuollon katsastajaa, Kerkko Mustosta, vain parin kuukauden ajan ennen kuin hän menehtyi ennenaikaisesti vuonna 1954. Allekirjoittanutta Mustonen ehti perehdyttää hieman kauemmin, ennen kuin Mustosen jäädessä eläkkeelle vuonna 1995 "perin" hänen virkansa terveystarkastajana.

Suuri osa 1900-luvun terveydenhuoltolautakunnan tehtävistä kuuluu edelleen terveysvalvonnan (elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonta) tehtäviin, joskin paljon uutta valvottavaa on myös tullut. Painopiste on nykyisin ennaltaehkäisyssä.

Terveysvalvonnan tehtävät:

- toiminnanharjoittajien ja kuntalaisten neuvonta ja ohjaus
- valvontakohteiden toimintaa koskevien

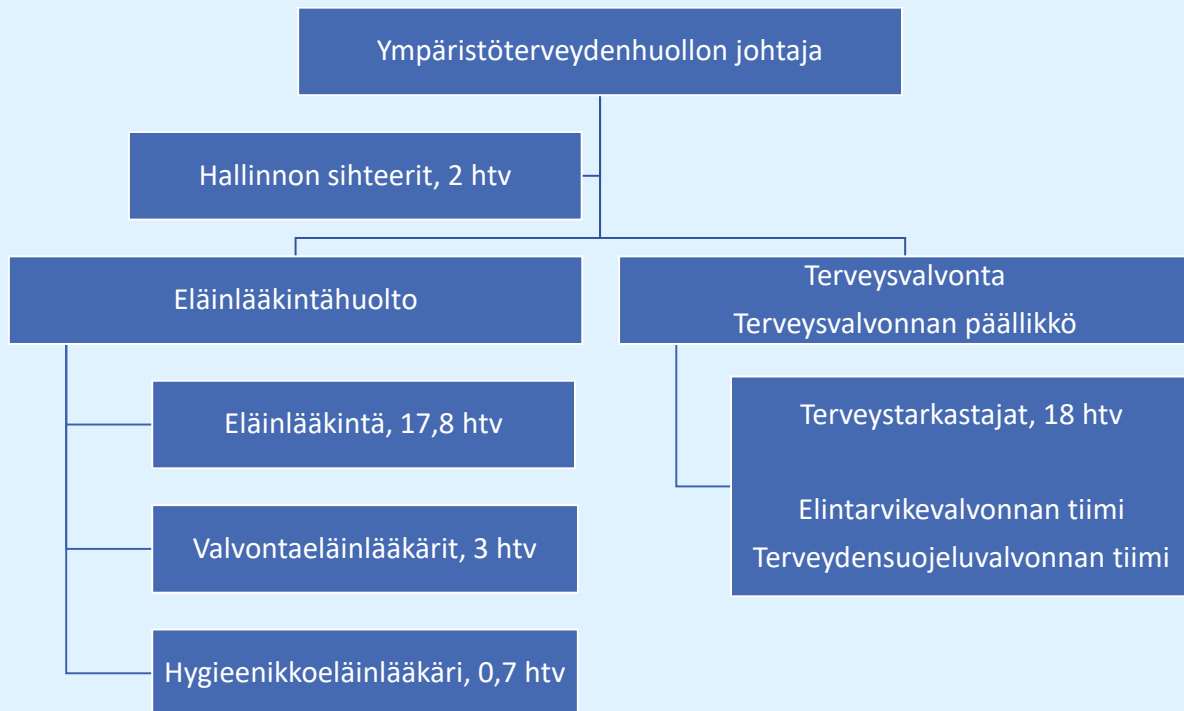
ilmoitusten ja hakemusten käsittely ja niistä tehtävät päätökset

- valvontakohteiden säännölliset tarkastukset sekä näytteenotto ja tutkimukset
- lainsäädännön noudattamatta jättämisestä tai ilmeistä terveyshaittaa aiheuttavasta toiminnasta johtuvien määräysten ja kieltojen antaminen
- lausuntojen antaminen esimerkiksi kaa-
vaehdotuksista, ympäristö- ja rakennus-
luvista sekä niihin liittyvät selvitykset
(esimerkiksi meluselvitykset)
- varautuminen erityistilanteisiin

Elintarvikevalvontaa tekevien terveys-
tarkastajien ja hygieenikkoeläinlääkäreiden
valvontakohteita ovat leipomot ja muut
elintarvikkeiden valmistajat, suurtaloudet,
ravintolat, kahvilat, kaupat, kioskit, maito-,
liha-, kala- ja muna-alan laitokset, elintarvik-
keiden varastointi ja kuljetukset sekä alku-
tuotanto (esim. marjatilat) ja ensisaapumis-
paikat. Kohteisiin tehtävillä suunnitelmallisen
valvonnan tarkastuksilla tarkastetaan
mm. omavalvonnan toteutumista, toimi-
tilojen kuntoa ja siisteyttä, henkilökunnan
toimintaa, tuotanto- ja käsittelyhygieniää,
lämpötiloja sekä reseptejä ja pakkausmerkintöjen
asianmukaisuutta. Tarkastuksesta
laaditaan Oiva-raportti, joka on nähtävillä
esimerkiksi kauppojen ja ravintoloiden sisä-
säänkäyntien yhteydessä. Raportit ovat nähtävissä
myös osoitteessa www.oivahymy.fi.

Terveydensuojelulainsäädäntöä valvo-
vat tarkastajat tekevät säännöllisen valvonnan
tarkastuksia mm. päiväkotien, kouluihin,
vanhustenhoitoalan laitoksiin, hotelleihin
ja liikuntatiloihin, joissa tarkastetaan toimitilojen
kuntoa ja siisteyttä sekä ilmanvaihdon
toimivuutta ja sisäilman laatua. Vesilaitokset
ja vesiosuuskunnat kuuluvat myös valvonnan
piiriin. Uimahalleista sekä uimarannoilta otetaan
vesinäytteitä ja eläinsuojia sekä asuntoja
tarkastetaan valitusten perusteella.

Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueita koskevan lain (2009) myötä syntyi vuonna 2013 Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys. Uudistus mahdollistaa viranhaltijoiden erikoistumisen ja parempien palvelujen tarjoamisen. Toimivaltaa on delegoitu laajasti viranhaltijoille. Delegointi vähentää byrokratiaa ja nopeuttaa päätöksentekoa. Pohjois-Karjalan Ympäristöterveys on osa Siun sotea.

Monimuotoinen tehtäväkenttä edellyttää myös laajaa yhteistyökumppaniverkostoa. Terveysvalvonnan yhteistyö on tärkeää kunnan ympäristönsuojelun, terveydenhuollon, pelastuslaitoksen, rakennusvalvonnan sekä kaavoituksen kanssa. Ympäristöluvat ja vesiasiat, ruokamyrkytykset ja vesiepidemiat, häiriötilanteisiin varautuminen, rakennusluvat ja asumisterveys, yleis- ja asemakaavojen suunnittelu kokoavat eri asiantuntijat saman pöydän ääreen. Joskus tarvitsemme myös yhteistyötä poliisin kanssa. Virka-apupyynnöt heille lähtee tavallisimmin eläinsuojelutapauksissa, mutta tarvittaessa saamme heidät mukaan myös muille tarkastuksille.

Valvontaa tekevän viranhaltijan tärkein yhteistyökumppani on kuitenkin toimija. Neuvonnalla ja ohjeistuksella pääsemme yleensä jo hyviin, molempia osapuolia tyydyttäviin tuloksiin. Hyvällä yhteistyöllä saavutamme kuntalaisille turvallisen elinympäristön.

Tarkastaja käsittelee tupakkatuotteiden sekä nikotiinikorvaustuotteiden myyntiluvat ja niiden myyntiä ja savuttomuuden toteutumista valvotaan elintarvike- ja terveydensuojelutarkastusten yhteydessä.

Kuntalaiset ovat ahkerasti yhteydessä viranhaltijoihin. Terveystarkastajien arkea värittääkin neuvominen hyönteis-, rotta- ja muissa tuhoeläinongelmissa sekä ihmisiä askarruttavissa elintarvikkeita tai asuin- ja elinympäristöä koskeissa pulmissa. Erilaisten yleisötilaisuuksien tarkastaminen tuo vaihtelua työhön varsinkin kesäaikaan.

Eläinlääkintähuolto on myös osa ympäristöterveydenhuoltoa. Eläinlääkintähuoltoon kuuluvat eläimen terveydentilan ja sairauksien toteaminen ja hoito sekä eläinlääkinnällisten todistusten antaminen. Eläinlääkärit huolehtivat myös eläinten terveyden ja hyvinvoinnin ylläpidosta, ennaltaehkäisevästä terveydenhuollosta sekä valvontaeläinlääkäreiden tehtäviin kuuluvasta eläinsuojelusta.

VAIHDOIN
VAPAALLE,
kiitokset
kaikille
menneestä!

Teksti EILA PALOJÄRVI

JATKUU →

KTL Päijät-Häme ry 1948–2019

Paikallistoimikunnan perustava kokous pidettiin 22.1.1948 ja toiminta alkoi. Ensimmäisenä nimenä oli Kuntien Teknilliset Toimihenkilöt ry: (KTT). Jäsenmäärä perustamisvuonna oli 9 miestä. Yhdistys on KTL:n neljänneksi vanhin.

Yhdistyksen ensimmäisen vuosikokous asetti kolme päämäärää. Ne olivat neuvotteluoikeuksien saaminen Kaupunkiliiton ja kuntien kanssa. Palkkojen ja yhdenmukaisten tehtävänimikkeiden saaminen kaupunkeihin ja kuntiin. Paikallistoimikuntien perustaminen ympäri maata.

Moderneja ajatuksia melko pian toisen maailmansodan jälkeen. Ei tunnettu keskitettyjä sopimuksia eikä KTN:ä ollut vielä olemassa. Ensimmäisen toimintavuoden keväällä kaksi kuukautta perustamisesta samat miehet saivat tehtäväkseen järjestää KTT ry:n liittokokouksen. Se pidettiin Lahden kaupunginvaltuuston istuntosalissa 17.4.1948. Osanottajia oli kuudelta paikkakunnalta yhteensä 16.

Säännöt ja nimenmuutokset ovat asioita, jotka toistuvat yhdistystoiminnassa. Muutaman kirjaimen muutokset ovat tärkeitä suhteutettuna kulloiseenkin tilanteeseen. Yhdistyksestä tuli vuonna 1964 Kuntien Teknilliset Toimihenkilöt Lahden yhdistys ry: (KTT) ja nimi vaihtui seuraavana vuonna Kuntien Teknillisten Toimihenkilöiden Liitto (KTTL) Lahden yhdistys ry:ksi. Meni kymmenisen vuotta ja nimi muuttui (1976) Kuntien Teknisten Liitto (KTL) Lahden yhdistys ry. Seinäjoen liittokokouksessa 2007 hyväksyttiin liiton uudet säännöt ja sen myötä ne periytyivät paikallistasoille, nykyinen liiton nimi on Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry. Sitä kautta paikallistasomme nimeksi tuli lopulta lyhyesti KTL Päijät-Hämeen ry.

Toiminta jatkuu – jatkajat vaihtoon

Lahden yhdistys sai ensimmäisen naisjäsenensä v. 1976. Suunnitteluvastaja Raija Silvennoinen oli johtokunnan ensimmäinen naisjäsen ja sihteeri kaksi vuotta. Edellisestä kului aikaa seitsemän vuotta ja maskuliininen järjestö valitsi puheenjohtajakseen laborantti Raija Nissisen (1985). Viimeisessä hallituksessa 2019 oli vain naisjäseniä.

Jäsenmäärä kasvoi vuoteen 1980 mennessä 101:een. Yhdistyksen täyttäessä neljäkymmentä vuotta jäseniä oli 175 ja kuusikymmentä vuotiaana jäseniä oli 180. Tilaa-tuottaja järjestelyjen, yhtiöittämisten, yksityistämisten ja henkilöstön ikääntymisen seurauksena, jäsenmäärä on ollut 2000-luvulla laskusuunnassa. Nuoret eivät tunne ammattiyhdistystoimintaa omakseen tai heidän työehtonsa ovat kunnossa.

Jäsenmäärä oli vuoden 2019 lopussa 82 henkeä, josta miehiä 52 ja naisia 30. Varsinaisia jäseniä oli 48, työttömiä 7, eläkeläisiä 18 ja eläkeläisiä (70+) 9. Näistä luvuista miesten keski-ikä oli 61 vuotta ja naisten 59 vuotta. Sääntöjen ja virallisen purkumenettelyn avulla saatiin jäsenedet säilymään ja jäsenet siirrettiin KTL Kymen yhdistykseen mahdollisuudella tehdä oma valinta, jos muuta haluaa. Siirto oli luonteva, koska yhdistyksellämme oli yhteistä historiaa Kymen yhdistyksen kanssa. KTL Kymen yhdistyksen perustamiskokous on pidetty 14.5.1990. Vanhojen pöytäkirjojen mukaan jäseniä siirtyi uuteen Kymen yhdistykseen silloin 45 Lahden yhdistyksestä ja 33 Pääkaupunkiseudulta.

Ero ja uuden yhdistyksen perustaminen lienee sujunut sopeutuvasti, koska Lahden yhdistykselle on osoitettu avustuspyyntö.

KTL Päijät-Häme ry 60-vuotisjuhla 19.4.2008. Sihteeri Eila Palojärvi ja puheenjohtaja Kirsi Kujala. Kuva: Jarmo latva-Lusa

Ansiomerkkejä saamassa ja luovuttamassa. Eila Palojärvi sai **Akavan pronssisen** ansiomerkin 2015. Kuva: Kirsi Kujala

Lahden yhdistys on lahjoittanut uudelle yhdistykselle 2000 markkaa toiminnan aloitukseen. Nyt varamme siirtyvät sääntöjen mukaisesti KTL:lle eikä Kymen yhdistykselle. Jäsentemme eduksi jäsenmaksu ei nouse 2020 liittymisen myötä. Kenties viimeinen Päijät-Hämeen hallitusaktiivi innostuu ja osallistuu Kouvolassa vuosikokoukseen ja toimintaan.

Uusia ovia aukomaan

wjäsenkelpoisuus määriteltiin ensimmäisissä säännöissä: "Yhdistyksen jäseneksi pääsee jokainen puhdasmainen, kunnan palveluksessa oleva teknillinen toimihenkilö, joka kuuluu johonkin Suomen Teknillisten Toimihenkilöjärjestöjen keskusliittoon (STTK:n) jäsenliiton alaiseen yhdistykseen." Jostain vanhasta pöytäkirjasta löysin maininnan, ettei yli 60 vuotiaasta haluttu jäseneksi, jos ei aiemmin ole ollut kiinnostunut toiminnasta.

Yhdistyksen jäsenten tehtävänimikkeistö monipuolistui nopeasti. Jäsenmäärään verraten saattoi 2016 todeta, ettei ihan kaikilla varsinaisilla jäsenillä sentään ollut omaa ammattinimikettä.

Nimikkeitä oli käytössä 65. Selkeyttämiselle oli selvästi tarve palkkauksen yhdenvertaisuuden takia.

Ajat ovat muuttuneet ja sopimusasiat ovat siirtyneet KTL:ltä KTN:lle (perustettu 1993) ja edelleen Jukolle muutama vuosi siten. KTL palvelujen tuottaminen on ulkoistettu KTK:lle. Jäsenille kuuluvat Akavan, ja KTK:n ja KTN/Jukon neuvottelemat jäsenedut unohtamatta paikallisia luottamusmiehiä ristiriitatilanteissa. JATTK-työttömyyskassa palvelee ansiopäivärahaan, vuorotteluvuorvaukseen ja liikkuvuusavustukseen liittyvissä kysymyksissä.

Yhdistyksen edustajat ovat historiansa aikana toimineet aktiivisesti ja aloitteellisesti KTL:ssä myös valtakunnallisesti hallituksissa, työryhmissä, yksittäisinä vastuunkantajina, puheenjohtajina, sihteerinä ja tiedottajina.

Tuhansia kuvia ja viestintää

Minut valittiin liiton tiedotussihteeriksi 2004. Minua ei tunnettu, enkä itse tuntenut muita. Muistan ensimmäiset Koulutus- ja neuvottelupäivät, jolloin minun piti mennä terminaaliin tuntemattoman Brita Sahroksen kanssa vastaanottamaan tulijat ja jakamaan materiaalia. Sain vain Britan tuntu-merkit, tapahtui siis ennen selfieaika.

Vuosina 2004-2011 olin aluksi tiedotussihteerinä ja nimikemuutoksen jälkeen viestintäsihteerinä ja päätoimittajana vastaten KTL tiedottaa -lehden syntymisestä. Sitä ennen toimin Jukka Sainion vetämässä TiTy:ssä tiedotusasioiden parissa, ryhmän nimi vaihtui Tiimiksi 2004 ja varapuheenjohtajana Brita Sahroksen vetämäksi.

Aloittaessani KTL tiedottaa -lehden teon saamani faktat olivat osoitetarvat KTK:lta, lehden ilmestymisaika ja painotalo, mutta ei yhtään juttua. Painotalo oli Turussa ja sen sain neuvoteltua Lahteen (N-Paino) ja 2/2004 alkaen ilmestymisen nelivärisenä, kun aiemmin vain kannet olivat värilliset. Jäseniä oli enemmän kuin nykyisin ja en suostunut liimaamaan edeltäjäni tavoin yli 4000 osoitetarraa ja painatin osoitteet takakanteen. Osaavan ja luotettavan taittajan löytyminen oli paljon vaikeampaa. Sain onneksi taiteilijatutulta vinkkejä ja lahtelainen Toni Ruohonen lupautui. Hän toimi yhtä kauan taittajana kuin minä lehdenteossa. Myöhemmin lehden tekijät ovat vaihtuneet tiuhemmin.

Moneen on ehtinyt vuosien aikana osallistua, kuten edunvalvonnassa viheralan työryhmässä ja viheralan palkkaselvityksen tekijänä (2007) sekä Jouko Tervosen ja Timo Mattilan kanssa sääntötyöryhmissä. Lisäksi aika monta seminaaria ja muuta tapahtumaa on ollut. Kuuluin akavalaisten tiedottajien verkostoon.

Liiton hallituksessa olin ensin varajäsenenä ja lopulta KTL Päijät-Hämeen varsinaisena edustajana 1999–2019, hallituksessa ja työvaliokunnassa sihteerinä 2016–2019. Kokouksia oli riittävästi, samoin työviikonloppuja. Sanonta ”olla hallituksessa” on huono, kaikilla pitäisi olla selkeä rooli hallitustyöskentelyssä - ei pelkkä istumapaikka. Lisäksi hallituksen jäsenellä tulisi olla takanaan aktiivinen yhdistys, ettei hän jää edustamaan orpona itseään. Siinä vaiheessa, kun yhdistys ei enää ole aktiivinen, kannattaa miettiä sen purkamista. Purkaminen on syytä tehdä vielä, kun purkukokoukset saadaan päätösvaltaisiksi.

Jos vain olisi aikaa?

Tärkeää olisi saada kelvolliset ja toimintasuunnitelman nelivuotiskausten tavoitteet ja ideat toteutukseen. En ole vielä nähnyt yhtään järkevää esitystä toimintaesitteen sisällöksi painoasutavoitteista puhumatta. Silti melkein kaikissa toimintasuunnitelmissa asia on ollut tehtävänä jäsenhankinnan tueksi. Yhtä vaikeaa on ollut saada riittämään ajankohtaista asiaa kotisivuille. Tarvittaisiin oma-aloitteellisuutta, ahkeruutta ja kehittämishalua, arkista il-tatyötä.

Eräissä KTL:n liitto- ja edustajakokouksissa olen ollut mukana. Niiden organisointi ja asiakirjavalmistelu vie työvaliokunnan jäsenien ajasta ison osan ja samoin hallitukselta. Silti muuhun toimintaan pitää jäädä aikaa. Kerran vuodessa pidetty edustajakokous on tarpeen, jotta saadaan asiat päätökseen. Liittokokoukset pidettiin aikani aluksi kahden vuoden välein, nyt joka vuosi, siten että laajennettu edustajakokous on joka neljäs vuosi. Muutamia kokouksia on tullut kuvattua arkistojen aarteeksi ja samalla nähtyä erilaisia puheenjohtajuuskisoja. Jäsenyhdistykset hoitavat vuorollaan järjestelyt. Päijät-Hämeen vuoro oli 2012.

Sihteerin viimeinen hallituksen kokous 23.11.2019. Eila Palojärvi, puheenjohtaja Timo Mattila sekä varapuheenjohtaja Eva-Lisa Karlsson. Kuva: Jari Lehdonkivi

Nautitaan arjesta

Koulutus- ja neuvottelupäiville osallistuin ensimmäisen kerran 16.–17.1.1998 Viking Mariellalla. Sama laiva ja neuvottelupäivät 18.–20.1.2020 ovat ohi. Suurin ero oli osallistujamäärän pieneneminen. Tapahtuman formaatti on säilynyt liikkuvan samana. Tammikuussa 2018 järjestettiin tulevaisuusseminaari ja siitä riittää pohdittavaa ja toimeenpantavaa hallituksille ja aktiviteettia vastuunkantajille. Tänä vuonna puhuttiin työssäjaksamisesta.

Kiire on huonoa ajankäytön suunnittelua ja epäonnistunutta tehtävien organisoimista niin töissä, ay-toiminnassa kuin kotiarjessa. Tämän tiedostaminen ei tosin stressiä poista. Joskus keskeneräisiä asioita on yksinkertaisesti liikaa tai liikkeellä on hiipiviä aikavarkaita. Kiireinen on jatkuvasti ylivirittynyt. Ajan jakaminen luovasti ja oman osaamisen kehittäminen auttaisivat. Arvot, asenteet ja motivaatio säilyvät, kun tuntee vahvuutensa ja voimavaransa. Terveysteen ja toimintakyvyn säilymiseen vaikuttavat elintavat, harrastukset ja rentoutuminen. Minun on helppo näin kirjoittaa, koska pääsin vapaalle taiteilemaan. Tervetuloa joukkoon ”seitsenkymppisinä”.

”Eniten tarvitsemme elämässä ihmistä, joka rohkaisee meitä tekemään sen, mitä osaamme.” (Ralph Waldo Emerson)

Joukkoliikenteen suunnittelua, kilpailutusta, valvontaa

Teksti JOUKO TERVONEN | Kuvat FÖLI TURUN SEUDUN JOUKKOLIIKENNE

Edellisestä KTL tiedottaa -lehestä saimme lukea Jyväskylän Linkin markkinointi- ja viestintäkoordinaattori Kristiina Pentikäisen tarinaa hänen työnkuvastaan joukkoliikenteen parissa. Jutun innoittamana yhdistyksemme ollessa kirjoitusvuorossa päätin jatkaa tuota joukkoliikenteen työtehtävien kuvausta. Jotta Kristiina ja hänen kollegansa muissa kaupunkien joukkoliikenneviranomaisissa saisi vastattavakseen välillä niitä ikävämpiäkin asiakaspalautteita, pitää paljon muutakin tapahtua.

Joukkoliikenteen suunnittelua monipuolisesti

Työskentelen Fölessä Turun seudun joukkoliikenteessä joukkoliikennesuunnittelijana. Jotta kaupungeissamme kulkisivat bussit, raitiovaunut ja metrot, pitää aluksi suunnitella joukkoliikennevälineiden reitit. Meillä Turussa ei ainakaan toistaiseksi ole raitiovaunuja eikä

metroa, joten bussiliikenne on minun alaani. Meillä bussireitit suurelta osin periytyvät jo ”historian hämäristä” eli ovat olleet hyvinkin pitkään muuttumattomia. Uusien reittien suunnittelua tulee kohdalle silloin tällöin.

Uusia reittejä tarvitaan, kun kaavoittaja on suunnitellut uuden asuinalueen rakentamattomalle paikalle. Tällöin pidämme palaveria liikennesuunnittelun kanssa miettien, mitä katuja bussireitti voi käyttää ja mihin olisi hyvä sijoittaa uudet bussipysäkit. Kun sitten on päätetty reitistä ja alue alkaa rakentua, rupeamme miettimään, millaisella vuorovälillä liikennettä ryhdytään hoitamaan. Sen jälkeen päästäänkin sitten kiinni kustannuksiin. Meillä kuten suuressa osin Suomen kaupunkeja joukkoliikenne järjestetään pääosin verovaroin. Uuden liikenteen osalta pitää sitten saada budjettiin tarvittavat rahat liikenteen käynnistämiseksi.

Turussa on käytössä kaksi aikataulukautta, talviliikenne ja kesäliikenne. Suunnittelen kullekin kaudelle bussien aikataulut vastuullani oleville linjoille, eli kaksi kertaa vuodessa työpäiväni täyttää aikataulujen suunnittelu. Tätä kirjoittaessani meillä on käynnissä kesäkauden 2020 aikataulujen suunnittelu. Monesti aikatauluja ei varsinaisesti ole tarpeen muuttaa, mutta pientä säätämistä kyllä aina löytyy. Lähtöaikoja voidaan muuttaa saadun asiakaspalutteen perusteella, voidaan myös lisätä yksittäisiä lähtöjä linjoille. Aikataulusuunnitteluun liittyy kiinteästi autokiertojen suunnittelu. Autokierro tarkoittaa yksittäisen bussin päivän aikaan ajamien vuorojen ketjua.

Autokierroista muodostuu kustannuserusteet Fölin liikennöitsijöille maksettavaksi tulevasta liikenteen ostohinnasta. Niinpä minulla on pyrkimys tehdä mahdollisimman tehokkaita autokierroja. Tehokkailla

autokierroilla säästämme Föli-alueen kuntien veronmaksajien rahoja. Fölin joukkoliikenteen ostokustannuksista asiakkaiden maksamilla lipputuloilla katetaan noin 40 prosenttia ja loppu maksetaan verovaroin.

Tähän vuosittain toistuvaan suunnittelutyöhön kuuluu myös aikataulukirjan toimitaminen. Suunnitelluista aikatauluista koostetaan asiakkaille julkaistava aikataulukirja, joka sisältää koko alueemme linjojen aikataulut. Nyt kuluvan kevään aikana tehtävä kirja ei enää kolahdakaan jokaiseen alueemme postiluukkuun niin kuin aiemmin on tapahtunut. Odotan mielenkiinnolla, millaista palautetta saamme siitä, että asiakkaiden tulee itse nousta aikataulukirjansa palvelupisteistä ja suunnitelluista jakopaikoista.

Hankintojen kilpailuttamista

Työhöni kuuluu myös joukkoliikenteen hankinnan kilpailuttamiseen osallistuminen.

Koska kyseessä on julkinen hankinta, tulee meidän noudattaa hankintalakia ja siten kilpailuttaa joukkoliikenteen toimittajat eli liikennöitsijät. Mietin yhdessä suunnittelupäällikkömme kanssa kulloinkin kilpailutettavaksi tulevan liikennöintikohteen hankintakriteerejä. Pohdimme, minkälainen liikennöintikokonaisuus rakennetaan kulloinkin päättyvistä liikennöintisopimuksista. Myös hankintaan vaadittavan bussikaluston ominaisuuksia mietimme ja päätämme vaatimustason.

Sitten itse kilpailuttamisprosessin meillä hoitaa konsernihallinnon strateginen hankinta, joten speksien laatimisen jälkeen me odotamme mahdollisia potentiaallisten tarjoajien esittämiä hankintaan liittyviä tarkentavia kysymyksiä. Jos niitä tulee, laadimme vastaukset niihin, minkä jälkeen jääme odottamaan tarjouksia. Tarjouksien päätyttyä teen laskelmat tarjousten vertailua varten. Laskelmiin tulee tarjoajien

jättämät hinnat sekä mahdolliset vaadittua paremmasta kalustosta saatavat pisteet. Laskelmien perusteella sitten löytyy kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, jonka perusteella valitaan liikenteen hoitaja tulevaksi sopimuskaudeksi.

Bussiliikenteen hankintojen kilpailuttamisen lisäksi minun tehtäviini on kuulunut olla mukana myös aikataulukirjojen painattamisen ja asiakastyytyväisyysmittausten hankintojen kilpailuttamisissa. Lähinnä niissäkin hankinnan sisällön määrittelemisessä varsinaisen hankintaprosessin ollessa strategisen hankinnan hanskassa.

Muuta hauskaa

Laitoin tuon väliotsikon, jotta voin sen alla kuvata muita työtehtäviäni. Ihan säännöllisesti kuukausittain toistuu liikennesuoritteiden laskutusperusteiden koostaminen ja niiden lähettäminen liikenneöitsijöillemme laskun tekemistä varten. Teen suunnitteluohjelmalla kaikille meidän liikenneöitsijöille suoritelaskelmat. Jokaisesta kilpailutuskohdesta eli sopimuksesta tehdään erikseen laskelma. Laskelman sisältää ne suoritemäärät, joista liikenneöitsijä kirjoittaa laskun

Föliille. Tarkistan saapuneet laskut ennen niiden hyväksyntää maksettaviksi.

Asiakaspalvelun näkökulmasta tärkeä työtehtäväni on huolehtia sähköisten palveluiden aikatauludatasta. Ylläpidän reittioppaan ja sähköisten pysäkkiaikataulunäyttöjen tietoja. Tähän liittyy kiinteästi myös bussien rahastuslaitteiden aikataulu- ja reittitietojen oikeellisuudesta huolehtiminen. Yhdenkin lähtöajan muuttaminen kesken aikataulukauden teettää minulle monenlaista tehtävää, jotta muuttunut tieto olisi oikein joka paikassa.

Valmistelen myös asioita Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan esityslistalle päätöksentekoa varten. Sen lisäksi, että kirjoitan esityslistatekstejä, olen myös toisinaan lautakunnan kokouksessa läsnä asiantuntijana. Tällaiset kokouksiin osallistumiset tulevat kyseeseen, jos suunnittelupäällikkömme on estynyt osallistumaan. Toimin myös muutoinkin suunnittelupäällikön sijaisena hänen ollessaan lomilla. Silloin olen esimiehenä muille meidän suunnittelijoillemme ja tarkastajillemme. Suunnittelutiimiimme kuuluu suunnittelupäällikön ja minun lisäksi kaksi suunnittelijaa, informaatiosuunnittelijaa

ja suunnitteluavustaja. Tarkastajia meillä on neljä, joista yksi on pääasiassa keskittynyt pysäkki-infran ylläpitämiseen muiden valvoessa matkustajien maksaneisuutta ja liikenneöitsijöiden sopimusten noudattamista.

Työyhteisömme Föli

Olen aloittanut näissä joukkoliikenteen suunnittelutehtävissä vuoden 2005 maaliskuussa, joten kohta tulee 15 vuotta täyteen näissä hommissa. Tuolloin aloittaessani työpaikkamme oli Turun kaupungin joukkoliikennetoimisto, joka oli tilaajana vain Turun sisäisten joukkoliikennelinjojen osalta. Lain muutosten myötä vuoden 2014 heinäkuussa käynnistyi Föli ja sen kuuden kunnan alueella tapahtuva bussiliikenne. Työyhteisössämme työskentelee noin kolmekymmentä henkilöä, joista osa asiakaspalvelutoimistossamme. Meidän toimistossa töitä paikkii 18 henkilöä. Myös meillä on oikein mahtava porukka kuten Jyväskylän Linkissä. Kahvitauolla yleensä nauru raikaa. Jokainen saa olla oma persoonansa, mikä tuo rikkautta työpaikkaan. Työpäivät eivät ole koskaan samanlaisia, vaan milloin tahansa saattaa tulla eteen jotain yllättävää, joka muuttaa päivän kulun.

On vain yks Tyks

Teksti KARI SALONEN, KATI KANKARE, JARI LEHDONKIVI JA TUOMO MYLLÄRI | Kuvat JARI LEHDONKIVI

Meillä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin henkilöstöllä on hieno tilaisuus saada lisää uudisrakennuksia, joissa voimme hoitaa alueen potilaita moderneissa tiloissa. Ja voimme luopua jo elinkaarensa päähän tulleesta U-sairaalaista, jota joudutaan teko-hengittämään tasaisin väliajoin.

Uudisrakennus nousee T-sairaalan yhteyteen junaradan ja Helsinginkadun päälle. Sairaalan arvioidaan valmistuvan loppuvuodesta 2021. Uuden sairaalan nimeksi tulee Tyks Majakkasairaala. Tavoitteena oli saada uudelle sairaalalle nimi,

joka kuvastaa modernin uudisrakennuksen saaristohenkistä ilmettä.

Tyks Majakkasairaalaan sijoitetaan nykyisin U-sairaalaissa olevat palvelut:

- lasten ja nuorten sairauksien hoito
- naistentautien ja synnytysten hoito
- korva-, nenä- ja kurkkusairauksien hoito
- suu- ja leukasairauksien hoito
- sairaanhoidollisia tukipalveluja: kliininen neurofysiologia, kuvantaminen, laboratorio ja välinehuolto.

Uudessa sairaalassa tekniikan ja huollon palveluita hoitaa suuri joukko ammattilaisia. Sairaala rakennetaan betonikannen päälle. Tämän vuoksi siihen ei ole saatu perinteistä kellari kerrosta tukipalvelujen tiloja varten, mikä osaltaan tuo uusia haasteita työntekijöille.

Tyks kantasairaalaan alueelle on kahden viime vuoden aikana valmistunut kaksi muutakin uudisrakennusta. Mediini D valmistui keväällä 2018. Käyttäjinä sairaanhoitopiiriin lisäksi rakennuksessa on Turun yliopisto sekä Turun ammattikorkeakoulu.

Lukitus ja Kulunvalvonta

Uuden sairaalan myötä saamme uudet avaimet ja on nykyaikaa, että lukkoihin ja avaimiin kuuluu elektroniikkaa eli jonkinlainen äly. Koodattavat avaimet antavat lisää mahdollisuuksia ja mahdollistavat paremman avainturvallisuuden. Avaimen kadotessa, se saadaan poistettua pienellä vaivalla, toisin kuin perinteisen mekaanisen avaimen tapauksessa. Toisaalta avainten koodaus lisää avainten hallintatyötä merkittävästi. Jokaiselle työntekijälle on erikseen tehtävä oma yksilöllinen avain. Koodaus antaa paljon monipuolisia mahdollisuuksia, esimerkiksi samalla avaimella voi leimata itsensä sisään, avata pukukaappin, maksaa ruokansa ruokalassa ja tietysti avata ovia ympäri sairaalaa. Pukukaappien älylukitus helpottaa ainaista kaappien puutetta. Sähköisellä avaimella työntekijä saa varattua vain yhden kaapin itselleen ja järjestelmä hälyttää, jos kaappi on varattuna työsuhteen loputtua. Näin saadaan kaikki kaapit tehokkaaseen käyttöön.

Majakkasairaalan rakentaminen on vielä niin alussa, että lukitusjärjestelmät eivät vielä ole selvillä, mutta paluu pelkästään mekaanisiin avaimiin ei ole enää mahdollista.

Uuteen sairaalaan tulee entistä enemmän tekniikkaa ja myös enemmän oviautomaatiikka, mm. ovien halutaan aukeavan itsestään niihin koskematta. Muutama sata oviautomaattia lisäävät tietysti myös huollon tarvetta, joten työskäällä meillä riittää jatkossakin.

**LUKITUUS JA TURVAMEKAANIKKO
KARI SALONEN**

Potilasruoka matkaa tunneleissa

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ruokapalvelut ulkoistettiin v. 2014 alusta. Liikkeenluovutus tehtiin Arkea Oy:lle. Vuoden 2019 alussa, sote -suunnitelmien käydessä kuumana, Arkea jakautui Arkea Oy:ksi ja Kaarea Oy:ksi ja sairaanhoitopiiri jatkoi sopimusta in-house yhtiö Kaarean kanssa.

Sairaanhoitopiirin ruokapalveluihin jäi ulkoistamisen jälkeen kaksi ravitsemispäällikköä valvomaan sopimusta ja kehittämään ruokapalveluita yhdessä palvelun tuottajan kanssa.

Tyks kantasairaalan ravintokeskus tuottaa potilas sekä henkilöstöruokaa kantasairaalan alueen osastoille, kahteen henkilöstöravintolaan sekä n. 4 km päässä olevaan Tyks Orto kirurgiseen sairaalaan ja samalla alueella oleville psykiatrian sekä kuntoutuksen osastoille. Ravintokeskus sijaitsee uuden majakkasairaalan valmistumisen myötä tyhjenevän U-sairaalan vierisessä talousrakennuksessa.

Kantasairaalan alueella on noin 50 osastoa, joihin ruoka kulkee lämmönhallintavaunuilla trukketuista. Uuteen majakkasairaalaan saadaan tunneliyhteys olemassa olevien tunnelien jatkoksi eli ruokien kuorma-autolla kuljetuksiin ei tarvitse ryhtyä. Ainoastaan muutamiin kantasairaalan alueen piharakennuksiin ja Tyks kirurgisen sairaalaan sekä psykiatrialle osastoille ruoka kulkee kuorma-auto kuljetuksella 3 kertaa päivässä. Majakkasairaalaan ruoan matka tulee olemaan lähemmäs kilometrin verran tunneleissa. Onneksi talon logistiikkahenkilöstö on ammattitaitoista väkeä ja pääsääntöisesti ruoat ovat osastolle tullessaan siellä mihin ruokapalveluiden väki ovat sen jakaneet eli lautasilla ja kulhoissa jokaisen potilaan omilla tarjottimilla.

Uuden sairaalan osastoja suunniteltaessa on naistenklinikan ja lastenklinikan osastokeittiot suunniteltu mahdollisimman toimiviksi ja osastojen tarpeeseen sopiviksi. Suunnittelussa on kiinnitetty myös huomiota siihen, että osastokeittiössä toimii vain sairaalan henkilöstö, jolloin elintarvikelain mukaiset hygieniat asiat saadaan halltuun. Tällä hetkelläkin synnytysvodeosastoilla tuetaan omatoimista ruokailuun liittyvää toimintaa, mutta tilat eivät mahdollista parasta mahdollista hygieniatasoa.

Ruokapalvelut jäivät mielenkiinnolla odottamaan, miltä uusi sairaala tulee näyttämään ja ovatko suunnitellut osastokeittiot ja ruokailutilat toimivia. Palveluntuottajan kanssa tulee mietittäväksi ruokavaunun jakojärjestyksiä sekä ajoaikoja ym., jotta osastojen arkea rytmittävät ruokailut tukevat muuta toimintaa.

**RAVITSEMISPÄÄLLIKKÖ
KATI KANKARE**

Toiminnot keskittyvät laboratoriodiagnostiikkaan ja tutkimukseen, magneettitutkimuksiin sekä monialaiseen ja moniammatilliseen oppimiskeskukseen.

Toiselle puolelle uutta majakkasairaala valmistui syksyllä 2019 pitkään odotettu Ah-tojää-parkkitalo. Parkkitalo ratkaisi sekä henkilökunnan että potilaiden parkkiongelmia.

Miten uudet rakennukset ovat vaikuttaneet ja tulevat vaikuttamaan tekniikan ja huollon tulosalueen töihin. Varsinais-Suomen KTL hallituksen Varsinais-Suomen Sairaanhoitopiirin jäsenet kertovat.

Viestintätekniikan näkökulmaa

Viestintätekniikan asiakkaina ovat koko sairaalan henkilöstö ja rakennusten tietyt järjestelmät.

Aloitin työt Tyksissä 2002, jolloin meitä samaa työtä tekeviä oli 3 henkilöä. Työjono oli alle 10 työtä ja pystyimme oikeasti palvelemaan alusta loppuun. Tarve saattoi olla esimerkiksi neuvottelutila, johon oli tarve saada esitystekniikka. Ehdimme itse valvoamaan muiden tahojen työn ja itse asentamaan myös paljon. Palvelua lämmöllä ja tunteella alusta loppuun.

Rakennukset kantasairaalan alueella ovat lisääntyneet. Ensin valmistui T1 sairaala 2003, joka laajentui vuonna 2012 todella isoksi rakennukseksi 108 000 m². Nyt 2021 on valmistumassa kokonaisalaltaan n. 55 000 m² T3-sairaala rakennus.

Myös järjestelmiä on tullut lisää, mitään

oleellista ei ole kuitenkaan poistunut. Henkilökunnan määrä on pysynyt samana, työjono on kasvanut ja palvelun taso laskenut. Nykyisellään aika menee niiden ongelmien määrittämiseen kuka kovimmin älähtää.

Joudumme siis tilaamaan paljon ulkoista työtä kunnolla valvomatta. Lopputulos onneksi on nähtävillä, eikä jää piiloon.

Valoa katolta kuin majakasta

Tämä uudisrakennus T3 sai nimekseen Majakkasairaala, vaikka muistuttaa lähinnä perävaunua malliltaan ja sijaitsee moottoritien päällä. Seuraava tarina sairaalarakennuksen nimestä on lainattu sairaanhoitopiirin sivuilta.

"Uuden sairaalan visuaalinen suunnittelu perustuu tarinaan majakkasaaresta, joka sijoittuu kuvitteelliseen saaristomaiseen. Sairaalan katolle rakennettavat ilmanvaihtokonehuoneet valaisevat ympäristöä kuin majakka. Rakennuksen alta kulkeva moottoritie on kuin virtaavaa vettä.

Merenkulun vaikutteita näkyy myös muun muassa sisäntulossa, jonka suunnittelun lähtöajatuksena oli vene, sekä kahdessa isossa aulassa."

Mikä muuttuu

Vartijoiden määrä lisääntyy koko ajan sairaalan tiloissa, kameroiden määrä on kasvanut hurjasti, kokonaismäärää en edes tarkasti tiedä, vaikka pääkäyttäjänä tuon luulin tietäväni. Suuruusluokka on kuitenkin tiedossani ja niiden lisääntymistahti on keskimäärin kamera viikossa. Myös tallennekuvan laadulta halutaan paljon enemmän. Parhaimmillaan tallenne onkin todella tarkka. Vanhoja analogisia kameroita ei ole enää kovin montaa jäljellä ja vanhimpia kameroita tullaan uusimaan tarpeen mukaan.

Henkilöturva kutsulaitteet tuntuvat olevan muotia, moni haluaa sellaisen napin mitä painamalla saadaan vartijat luokseen. Mikähän tämän tilanteen on muuttanut, että niin turvattomaksi olo tunnetaan?

Puhelimet

Sairaalassa on useampaa eri puhelintyyppiä. Vanha, analoginen lankapuhelin tuntuu olevan toimintavarmin. Tietoa soittajasta antava digipuhelin on ollut myös puhelaadultaan hyvä. Langattomat dect-puhelimet ovat käytössä miellyttäviä, kun eivät ole sidottuna kiinteään paikkaan. Dect-puhelimet on liitetty puhelinvaihteeseen kolmella eri tekniikalla, harmina näiden järjestelmien yhteensopimattomuudesta aiheutuvat hankaluuDET. Tämä tuo haastetta T3 sairaalan puhelinjärjestelmän valintaan, koska se heijastuu kaikkiin muihin rakennuksiin ja voi tuoda mukanaan joko ison hintalapun, kaksi puhelinta taskuun tai käytön monimutkaistumista.

Gsm-puhelimia on myös paljon. Niiden hankinta on herättänyt tunteita ja siihen on kehitetty hankinta-ohjeita ja –kaavakkeita. Hinnaltaan ne ovat kuitenkin samanhintaisia tai halvempia kuin dect -puhelimet. Uuden dect -puhelimien saa ilman kaavakkeiden täyttöö, huolimatta siitä, että jollain voi

rikkoutua useampi vuodessa niiden pudotessa liikkaiden työasujen taskusta.

Sairaalaasta potilaille lähtevät soittot kes-
kusteluttavat. Kuinka tärkeää on, millainen numero asiakkaalle näkyy? Sairaalan numero, tuntematon numero vai gsm numero? Jos henkilökunta soittaa potilaalle gsm -puhelimesta, voidaan tekniikkaa hyödyntäen tehdä valintoja millainen numero potilaalle välittyy. Tästä mahdollisuudesta käyttäjät ovat melko tietämättömiä, yritämme ohjeistaa, mutta päättäjien linjaukset puuttuvat.

Puhelinkeskus antaa palveluita, he ohjaavat puhelun oikeaan tarpeeseen.

Lanka- ja dect -puhelimien käyttäjät voivat siirtää puhelunsa välittäjälle kokousten ja lomien ajaksi. Kun tätä poissaolijaa tavoitellaan, siirtyvät puhelut välittäjälle, joka osaa kertoa milloin henkilö palaa ja vieläpä neuvoa voiko joku muu auttaa, siirtäen puhelun tälle henkilölle.

Gsm -puhelimien käyttäjällä olisi tämä sama mahdollisuus, mikäli käyttäisivät mobiletoimintoa ja jakaisivat heidän sairaalan numeroa eivätkä gsm numeroa.

Itse ohjaten soittaminen on hivenen konstikkaampaa. Vaihtoehtona on tilata numeron näkyminen ulkopuheluissa aina sairaalan numerona. Mielenkiinnolla odottaen mitä valintoja tehdään, joitakin uusia ratkaisuja on suunnitelmassa.

**VIESTINTÄLAITEMEKAANIKKO
JARI LEHDONKIVI**

ongelmia laitteiden toiminnassa ei ole, lämpöä on, valoa riittää jne.

Kuitenkin meillä on monia paikkoja, osastoja ja laitteita, joiden toiminnan kannalta on tärkeää turvata sähkön saanti, vaikka valtakunnan verkossa olisi ongelmia vaikkapa myrskyn takia.

Varmennettu sähkönjakelu on erittäin tärkeää sairaalaympäristössä, jossa hoidetaan potilaita eri vaiheessa hoitoketjua esim. leikkaussalissa.

Yleinen tapa hoitaa sähkön saanti ongelmatilanteissa ovat varavoimakoneet. Häiriötilanteissa dieselgeneraattorit käynnistyvät monessa paikassa ja tuottavat sähköä tärkeisiin kohteisiin kiinteistössä. Varavoimakoneilla ei siis hoideta koko sairaalan sähköjä poikkeustilanteissa. Perinteisessä dieselgeneraattorijärjestelmän käynnistyessä tulee pieni sähkökatkos, noin 15 sekuntia, kunnes tärkeät, ennalta määritellyt kohteet saavat sähköä.

Vastaavan tehtävän voisi hoitaa myös DRUPS-järjestelmällä.

Käytössämme oleva UPS-järjestelmä (keskeytymätön virran syöttö) turvaa niitä kohteita, joissa sähkökatkoista koituisi suuria ongelmia ja vahinkoja.

Näihin kaikki tilanteisiin, järjestelmien sekä laitteiden toiminnan varmistamiseen ja ylläpitämiseen tarvitaan meitä sähköjakelun ammattilaisia.

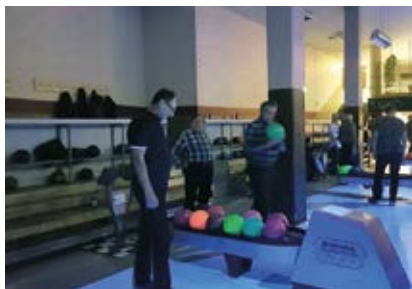
**SÄHKÖASENTAJA
TUOMO MYLLÄRINEN**

Kaiken takana... sähkö.

Sähkön saantiin tai riittävyyteen ei normaaliaskareiden yhteydessä sairaalassakaan aina kiinnitetä huomiota. Varsinkaan, jos mitään

Varsinais-Suomen KTL ry

pienimuotoinen esittely

Tämä lehden kirjoitusvuoro tuottaa aina pientä ponnistelua saada jokin artikkeli ja toinenkin aikaiseksi. Pieni herätys on aina paikallaan. Helposti vain ollaan tekemättä mitään. Kiitos aktiivisen ja toimeliaan sihteerimme, hän minuun potki ajatusta, että pidetään palaveri. Se toteutui ja saimme ajatuksia mistä kirjoitetaan. Tämä on työn alla ja tästä lehdestä näemme tuloksen.

Vuosikokoukseen muidenkin, kuin vain hallituksen paikalle saaminen vaatii tiedotamista.

Ilmoittaminen KTL tiedottaa -lehdessä, täyttää sääntöpykälän ja saa yhden tai kaksi jäsentä ilmoittautumaan. Sähköposti jäsenille on toiminut samalla teholla. Kaverilta kaverille sana tuottaa myös tulosta. Näiden yhteisvaikutuksena saamme jäseniä ilmoittautumaan mukaan.

Vuosikokouspaikan valinnassa olemme hakeneet sitä oikeaa mallia. Olemme kokeilleet helposti saavutettavaa paikkaa, jollakin pienellä ohjelmalla ja pienellä purtavalla. Nyt olemme palanneet pitämään vuosikokousta laivalle, mikä on toiminut ihan hyvin. Laiva tarkoittaa 11 tunnin Picnik-risteilyä, aamusta laivaan aamupalalle ja sieltä koustiloihin pitämään vuosikokousta, laivan vaihto Maarianhaminassa ja paluumatka päivällisen ja risteilyn merkeissä.

Tällä alustuksella hallituksemme koko on nyt 6 varsinaista jäsentä ja 3 varajäsentä sekä puheenjohtaja. Hallituksen jäsenten työnantajat ovat Turun kaupunki, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri ja Liedon kunta. Työtehtävät monelta alalta, ravinto- ja laitoshuollon johtotehtäviä, paloalan korjaamosta, seudullisesta joukkoliikenteestä, sairaalatekniikan eri aselajien tekijöistä.

Mikä olisi se jokin muu ohjelma, joka saisi laajemmin jäsenistöä liikkeelle? Sen keksiminen ja järjestäminen vaatii kehittämistä. Mikä on sen anti ja tavoite? Järjestimme 70-vuotisjuhlan elokuvanäytöksenä jäsenillemme. Tapahtuma saikin hyvän suosion, yli 70 osallistujaa.

Varsinais-Suomen KTL ry
Jari Lehdonkivi
puheenjohtaja

KTK:n uusi jäsensihteeri esittäytyy

Aloitin marraskuussa 2019 KTK:n jäsensihteerinä.

Minua kiinnostaa järjestöala, ja olenkin työskennellyt monissa järjestöissä toimisto-, viestintä- ja taloushallinnon tehtävissä, viimeisimpänä Suomen Luustoliitto ry:ssä. Pitkäaikainen haaveeni on ollut työ ammattiliitossa, joten olen hyvin iloinen, että sain tämän paikan. Ammattiyhdistyskenttä on mielenkiintoinen, etenkin nyt keväällä, kun monilla aloilla neuvotellaan työehtosopimuksista. Työyhteisöni on mukava ja työnkuvani monipuolinen. Pidän siitä, että työtä ja opittavaa riittää.

Jäsensihteerin työtehtäviä ovat jäsenpalvelu, jäsenliittymiset ja –maksut, jäsentietojen muuttaminen sekä jäsenkortit ja yhdistysten tarvitsemat raportit. Työnantajaperinnän asiat, jäsenrekisteri ja sen rahaliikenne kuuluvat myös jäsensihteerin tehtäviin. Lisäksi hoidan JATTK –kassan asiamiehen tehtäviä.

Jäsenpalvelumme on apunasi. Jäsenpalvelumme auttaa Sinua mielellään kaikissa jäsenasioissasi. Jäsenpalvelun tavoitat arkisin klo 9–15 välisenä aikana. Jos emme pääse vastaamaan, pyrimme soittamaan takaisin.

Jäsenpalvelun yhteystiedot

puhelin: 0207 738 680 (ma-pe klo 9–15)

fax: (09) 146 1491

sähköposti: jasenpalvelu@ktk-ry.fi

postiosoite: KTK Tekniikan Asiantuntijat ry / Jäsenpalvelu, Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

Paikkakuntavisa

Laatija PIJETTA SIPILÄINEN-SALO

Mistä suomalaisista paikkakunnista mahtaa olla kysymys? Oikeat vastaukset löytyvät sivulta 26.

Oulun Seudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset ry

Yhdistyksen kevätkokous tiistaina 31.3.2020 klo 16.30

Paikka: De Gamlas Hem, Kirkkokatu 54, 90120 Oulu

Ruokatarjoilu, minkä vuoksi ilmoittautuminen 16.3.2020 mennessä Irmelille, puh. 0400 161 939 tai irmeli.karenlampi@gmail.com

Koitelikoski

Tulossa myös jäsentapaaminen Koiteli/Koitelinkoskella, Koitelinkoskentie 418, 90900 Kiiminki.

Lauantaina 6.6.2020 klo 13–16

Ohjelmassa mm. makkaranpaistoa, hienoista maisemista nauttien.

<https://koiteli.fi/> Linkistä löydä lisää tietoja ja kuvia koitelikoskesta.

Syksyllä suunnitteilla elokuvailta.

Seuraa ajankohtaisia tapahtumia yhdistyksemme nettisivuilta; Oulun Seudun Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry.

Kaikki jäsenet tervetuloa mukaan joukolla osallistumaan paikallisyhdistyksemme toimintaan.

Ystävällisin terveisin

Hallitus

Pohjanmaan Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry

Sääntömääräinen kevätkokous

Aika: 23.4.2020 klo 18

Paikka: Sokos Hotelli Lakeus Seinäjoki, Torikatu 2, Seinäjoki

Kokouksessa käsitellään sääntöjen kevätkokoukselle määräämät asiat.

Tervetuloa!

Pohjanmaan Tekniikan ja Erityisalojen Ammattilaiset KTL ry

Hallitus

